

stop kalkar!

HET MAN TE ROTTERDAM

In Rotterdam is sinds kort het Milieu Aktiecentrum Nederland gevestigd. Het MAN is gesticht in samenwerking tussen de Bond van Huurders en Woningzoekenden (BHW) en het Centraal Aktiecomité Rijnmond (CAR). Het MAN bindt de strijd aan tegen de milieuvcontaminatie. Het gaat om het mobiliseren van de massa van het Nederlandse volk tegen verdere milieuvcontaminatie en tegen de valse schijn die de regering en de industriële werkers met hun "oplossingen" (zoals de milieubelasting).

Het MAN is een landelijke organisatie. Veel plaatselijke aktiecomité's zijn er bij aangesloten en in andere plaatsen zijn dergelijke komités in oprichting. Daarnaast kunnen natuurlijk ook andere organisaties de MAN-activiteiten ondersteunen. Het MAN is bemand met o.a. Remy Poppe van het CAR.

Milieu Aktiecentrum Nederland MAN-afdeling Eindhoven: Treurenburgstraat 11, Rubroekstraat 1A, Rotterdam. Tel. 61749
Telefoon 010 - 147106 Aktie "Stop Kalkar": Dolphijnstraat 5, Eindhoven. Tel. 66029.

Hypothese prof. Odell: 3/73

Geveinsd tekort energie strategie oliemaatschappijen

ROTTERDAM — Een mogelijke vermindering van het aanbod van olie in Europa vloeit voort uit een strategie van zeven grote internationale oliemaatschappijen, evenals de stelling, dat de Nederlandse aardgasvoorziening zwaarlijk helemaal niet zo groot zijn.

Investering ruim half miljard 7/73

SHELL EN GULF SAMEN IN KERNENERGIE

SLACHTOFFER VAN STRALING

Een blind kind uit Hiroshima, welks ouders door radio-actieve stralen besmet zijn

HOE LATEN WE DE MENSEN ONGEMERKT EEN KERNREACTOR BETALEN

KERNENERGIE KOMT ONS DUUR TE STAAN

De gemeenteraadsvergadering van 2 juli 1973 was niet erg druk; er waren al veel gemeenteraadsleden met vakantie, vooral van de progressieve fracties.

Op de tribune was het behoorlijk druk; leden van het Milieu Aktiecentrum Nederland (MAN) waren naar de raadsvergadering gekomen omdat de "wet Kalkar" op de agenda stond.

Op deze avond zou er beslist worden of alle Eindhovenaren de komende zeventien jaar voorlopig 3% op hun elektriciteitsrekening moesten gaan betalen, omdat er in het Duitse plaatsje Kalkar een kernreactor gebouwd wordt.

Het MAN en andere groepen hadden hierover een brief gestuurd naar de gemeenteraad waarin onder andere stond dat, als de industrie zo nodig wil experimenteren met gevaarlijke kerncentrales, dat ze dat dan maar van hun eigen geld moeten betalen en niet uit onze portemonnee. De raad van Amsterdam heeft de wet al afgekeurd. Zonder veel discussie werd de wet toch aangenomen. Dat was voor het MAN aanleiding om de vergadering

te verlaten en met de aktie te beginnen.

WAT IS ONS ANTWOORD ?

We zijn bij de mensen langs de deur geweest om te vragen wat ze ervan vonden. De meesten wilden de 3% niet betalen. Door een massale weigering zullen we de gemeente, de overheid en de industrie laten zien dat we het er niet mee eens zijn.

HOE PAKKEN WE DAT AAN ?

In Eindhoven worden de jaarfretkeningen per wijk opgestuurd. Het eerste stuk van Eindhoven dat aan de beurt is, is het Westen van Woensel. Zodra de girokaarten binnen zijn krijgt u van ons een pamflet in de bus, waarop een buurtvergadering aangekondigd wordt. Daar gaan we praten hoe we de weigering organiseren. Mensen die mee willen doen, kunnen zich opgeven bij het kontaktdadres.

Amerika onthult plutonium-regen op halve wereld

Gevaar in België:
Radioactiviteit van atoomcentrum in Mol

20 kilometer van de Nederlandse grens, vlak bij Nijmegen en Arnhem, wordt bij het plaatsje Kalkar een zgn. snelle natrium-gekoelde kweekreactor gebouwd. Dit is een nieuw type kernreactor; kerncentrales leveren, net als gewone centrales, elektrische energie. In de nabije toekomst zullen tientallen snelle kweekreactoren worden gebouwd in West-Europa. De reactor bij Kalkar dient als experiment voor het opdoen van de nodige ervaring, om straks in staat te zijn de hele reeks centrales te bouwen. Opdrachtgevers van "Kalkar" zijn de Duitse, Belgische, Nederlandse en Luxemburgse regering. De kosten waren in 1964 begroot op 300 miljoen gulden. Inmiddels is dit bedrag opgelopen tot 1500 miljoen; en hij staat er nog lang niet!

Van het totale bedrag moet Nederland 15% betalen, dat is nu al 225 miljoen. De industrie moet die 3% ook betalen, maar zij berekent dat wel door in de prijzen, zodat de bevolking dubbel betaalt; de 3% plus de prijsverhoging die de industrie doorvoert.

Deze gang van zaken is tegenwoordig schering en inslag; de 3% voor Kalkar is niet op zichzelfstaand: huur- en prijsverhogingen worden al als normaal beschouwd; in januari 1975 komt daar in Eindhoven nog eens de milieubelasting bij en ga zo maar door.

Bij Kalkar komt nog eens extra, dat de industrie in haar winsthonger de gevaren en nadelen van kernenergie op de koop toe neemt. Wij betalen, de industrie verdient eraan, onze gezondheid en veiligheid worden in gevaar gebracht

(Van onze redactie verspreid)
EINDHOVEN, 17 okt. — Uitbreiding de loepspans van zonnepanelen op terrein van gemeente, dat toekomstige milieuproblemen geheel kunnen worden vermeden. Deze energiebrom is dus een noodzaak. Alle andere energiebronnen zullen eens tot belangrijke klimaatproblemen en ecologische veranderingen leiden. Het schrijven van deze tekst is gebaseerd op een verslag uit een vakbondschrift.

Amsterdam wil nog niet aan heffing voor kernreactor

Van een verslaggever
AMSTERDAM — De Amsterdamse gemeenteraad heeft de beslissing om de heffing van drie procent, die gebruikt zal worden om de kernenergie-centrale in Kalkar (Duitsland) te financieren uitgesteld, totdat E en W van Amsterdam bij de regering heeft kunnen pleiten voor intrekking van die wet. De beslissing viel bij de stemming over de motie van PvdA en CPN, die met 31 stemmen voor en 6 tegen (van de VVD) werd aangenomen. Volgens de raad legt de wet een onaanvaardbare heffing op aan de elektriciteitsverbruikers en leidt tot nieuwe lastenverzwaring voor de bevolking.

Radioactief afval op de vuilnisbelt
www.milieu.nl
Gedigitaliseerd 2012
DODEWAARD, wereld

WET DOOR DE KAMER GEJAAGD

Atoomforum moet Noord-Limburg geruiststellen

OTTENBUM — Een forum van deskundigen op het gebied van de kernenergie zal op 9 mei in een bijeenkomst in het Limburgse Otterbom tractaat de urgentie van de wet op de bouw van een kernreactor wordt met nadruk geëist en omdat natrium ontbrandt anders het met water in aanraking komt, vrees men dat het risico van branden of explosies groot is. De actiegroep is niet tevreden met de aanstelling van het atoomforum. Dit bestaat volgens de groep uit personen die bij het project een betrokkenheid hebben en daarom niet onpartijdig en onafhankelijk kunnen oordelen. Het onderzoek zal nu voortgezet worden.

Op 4 april 1973 is de wet "financiering ontwikkeling snelle kweekreactor" aangenomen in de Tweede Kamer. Dat was overigens veel later dan minister Langman verwacht had; de inning van de 3% voor Kalkar kan nu pas op 1 juli 1973 ingaan. De minister had verwacht op 1 januari 1973. Een strof voor hem van zo'n 30 miljoen gulden.

Het is goed om ons even te realiseren, dat deze wet alleen nog maar de financiering van Kalkar regelt. De wet zegt niets over de voordelen of bezwaren, die aan dit project vastzitten. Daarvoor is een ander debat nodig, n.l. over de "Nota inzake het kernenergiegebied". Deze nota is op 30 maart 1972 ingediend, maar tot nu toe nog steeds niet aan de orde geweest. Met andere woorden, de Kamer heeft ingestemd met de financiering van een project, waarvan de uitvoering nog niet eens principieel was besproken. In de memorie van toelichting wordt helemaal niet duidelijk gemaakt, waarom kernenergie zo vanzelfsprekend de enige mogelijkheid is om het tekort op te vangen. Er wordt niet gesproken over de gevaren, die verbonden zijn aan het gebruik van kernenergie, vooral wat betreft het milieu. Ook was Langman wel uitvoerig ingegaan op de voordelen van deze reactor en de nadelen van alle andere vormen van energieopwekking, maar hij had niet de keerzijde van de medaille laten zien.

Maar Langman was dan ook geadviseerd over kernenergie door niemand minder dan: Jhr. Mr. Sickinghe (VNF), ir. Van Reenen (Rijn-Schelde), dr. ir. Hoog (Shell/VNF), ir. Bakker (samenwerkende elektriciteitsbedrijven), drs. Ree (Reaktor Centrum Nederland), prof. Goedkoop (RCN), prof. Van Bueren (ex Philips) en dr. ir. Rijnia (ex Philips).

Hij had toch beter ook eens bij de gewone mensen in Nederland langs kunnen gaan, zoals wij dat deden. Misschien zou hij dan wel een andere beslissing genomen hebben. De volgende uitspraken liegen er niet om: "Ze proberen me nu al jaren iedere cent uit mijn portemonnee te kloppen die erin komt, maar deze keer zien ze van mij niets". "Als die industrie zo graag winst wil maken laten ze dan zelf maar voor hun rommelige opdraaien" en een beetje verder van huis, in Borssele, waar al een kerncentrale staat, zei een boer: "Ik heb niets tegen kerncentrales, maar ze moeten ze alleen in Den

Vissen sterven bij centrale in Borssele

KINDERSTERFTE

Volgens de Wetenschappelijke Commissie van de Verenigde Naties moeten tussen de 2500 en 100.000 gevallen van ernstige, erfelijke afwijkingen in de wereld worden toegeschreven aan proeven met kernexplosies. Volgens schattingen zijn de Verenigde Staten 400.000 gevallen van miskramen en kindersterfte voorgekomen.

Het kàn anders!

De industriëlen laten ons geloven, dat steenkool, gas en olie (de zogenaamde fossiele brandstoffen) op hun laatste beentje lopen, en dat we dus zo snel mogelijk voor andere energiebronnen moeten zorgen. En dat zijn dan volgens hen kerncentrales (want die brengen de heren het meest op).

Is het nu werkelijk zo slecht gesteld met de voorraden van fossiele brandstoffen?

- * In Groningen werd een aardgasbel aangeboord met voor tientallen jaren voldoende aardgas; nu heeft Nederland overschakeld is op aardgas en de NAM (ex Nederlandse Aardgas Maatschappij) dik verdient aan de export van het gas naar het buitenland, "blijkt" de bel plotseling niet zo groot meer; reden voor de NAM om de tarieven omhoog te gooien.
- * In Limburg is de Beatrixmijn nog nooit in bedrijf genomen, de steenkool die daar in de grond zit is de heren niet lukratief genoeg meer.
- * In Amerika is de benzine op raantoegedaan en de prijzen zijn omhoog gelopen. Nu beschuldigt de Federale Handelskom-

Haag bouwen en niet 5 km van mijn huisje af". Als Langman het over ongelukken heeft, praat hij niet over de slachtoffers, maar hij heeft het over de schadevergoeding; alsof dat weer mensen tot leven roept.

Kamerleden die het waagden kritiek te leveren, kregen van de verantwoordelijke minister de bekende argumenten te horen: dat Nederland al 140 miljoen geïnvesteerd had in het project; dat als Nederland niet mee zou doen, de industrie belangrijke onderzoeksresultaten onthouden zou worden (d.w.z. de industrie zou er niet aan kunnen verdienen) en zo zouden 500 hoogwaardige arbeidsplaatsen verloren gaan. (Dat zijn dus geen arbeidsplaatsen voor de gewone man). Nederland moet ruim 200 miljoen betalen; volgens de minister levert de wet jaarlijks 90 miljoen op en de wet loopt in ieder geval tot 1980. Een eenvoudig rekensommetje leert ons, dat de minister bijna 3 maal zoveel ontvangt als hij uitgeeft. Verwacht de minister soms dat het project veel duurder uitkomt als nu begroot is? Dat is dan nog een extraatje voor de kapitalisten, als de winst die ze slepen uit de prijsopdrivingen.

REGERING EN BEDRIJFSLEVEN: 2 HANDEN OP 1 BUIK.

Het Nederlandse aandeel in het Kalkar-project is gegund aan de N.V. Neratom. In deze club zitten o.a. Philips, de Verenigde Machine Fabrieken (VMF), Rijn-Schelde/Verolme en de Shell. Als we de namen van de adviseurs van de minister nog eens bekijken komen we verdocht veel dezelfde bedrijven tegen.

Het is dus wel duidelijk dat de regering en de Kamer zich niets aangetrokken hebben van de gewone mensen in Nederland toen zij de wet "financiering snelle kweekreactor" aannamen. Ze dwingen ons nu wel om, nu volgens hun alles in kunnen en knuiken is, onze stem ook eens te laten horen. We zullen door onze massale weigering van de 3% voor Kalkar eens laten zien hoe wij erover denken! Misschien bedenken de heren in Den Haag dan nog eens een keer door wie ze gekozen en betaald worden. Voor wie ze dus eigenlijk zouden moeten werken.

KANKER

De bekende Amerikaanse bioloog Barry Commoner: „De radioactieve afvalstoffen worden door de wind van de plaats van de proeven over de aarde verspreid en via regen en sneeuw komen ze in de aardbodem terecht. Door gras en planten worden ze aan de bodem onttrokken en komen zo via melk en voedsel terecht in het menselijk lichaam. Elke kernexplosie brengt een hoeveelheid radioactieve stoffen in de omgeving; het netwerk van onderlinge betrekkingen waarmee elk levend wezen is verbonden waarin een uitgekend evenwicht heerst. Zonder de gevolgen te beseffen worden maar bommen in dit netwerk gegooid door de militaire autoriteiten".

missie de oliemaatschappijen (o.a. Esso en Shell) ervan, dat zij kunstmatig beperken om de tarieven omhoog te kunnen gooien. De oliemaatschappijen hebben nog voorraden genoeg. Ze hebben de mensen gewoon voor de gek gehouden om de prijzen omhoog te kunnen doen.

* Een dezer dagen is bekend geworden, dat ó grote banken een internationale energiebank opgericht hebben. Ze gaan zich bezig houden met het boren naar olie op het continentale plat. Het kapitaal dat ze erin hebben gestoken is 500 miljard gulden !!

Deze voorbeelden doen ons steeds meer vermoeden dat het met de voorraden fossiele brandstoffen nog niet zo beroerd gesteld is als men ons wil laten geloven. Maar men moet de tekorten wel groter laten schijnen om de noodzaak van kernenergie aan de man te brengen.

Er zijn in ieder geval voldoende fossiele brandstoffen om een verantwoorde vervanging van onze energie af te wachten. Dat de industrie voorbij gaat aan zonne-energie, brandstofcellen, getijdencentrales enz. komt, omdat er voor de industrie zo weinig aan te verdienen valt.

Onthulling in Los Angeles Times RADIOACTIEF AFVAL BEDREIGT AMERIKA

LOS ANGELES (AP) Grote gebieden van de Verenigde Staten

Dr. George Weil, gangmaker van de eerste kernreactor in 1942, zegt nu:

„Kernenergie is smerigste energie die we hebben”

Kindersterfte door atoomstraling? Thi

Van onze correspondent WASHINGTON, vrijdag
Honderden babies in 13 Amerikaanse staten hebben waarschijnlijk het leven gelaten als gevolg van atoomstraling uit de plaats waar ondergrondse proeven met atombommen werden gehouden, aldus de radioloog dr. Ernest Sternglass.

Geen afdoende oplossing bekend
Radio-actief afval wordt een van grootste problemen

Van een onzer verstaaggevers
DODEWAARD — De afgewerkte spijlstof belooft een van de grootste problemen te worden van de kernenergiecentrales. De afgewerkte spijlstof blijft honderden jaren actief en gevaarlijk. Er bestaat geen mogelijkheid het onschadelijk te maken. Soms kan er een afdoende methode en oplossing het ergens op te slaan.

Mens is bezig zijn planeet radio-actief te vergifigen

Pub. 5 — Vandaag 26 juni 1973 — EINDHOVEN DGBLAD

Rechter verbiedt Amerikaanse „Kalkar”

DE WET STAAT AAN DE KANT VAN DE INDUSTRIE

We hebben eens in de wet gekoken, om te zien of we daar misschien bescherming vinden tegen kerncentrales. Maar dat maakt het alleen nog maar erger.

1. Ontwerpers, fabrikanten, leveranciers en bouwers (de industrie) kunnen nooit aansprakelijk worden gesteld voor ongelukken; alleen de exploitant, een energiebedrijf dus, is aansprakelijk.
2. De exploitant hoeft zich maar voor maximaal 30 miljoen gulden te verzekeren. In uitzonderingsgevallen nog lager. Voor hogere schade draait de staat (dus de belastingbetaler) op tot maximaal 450 miljoen gulden. Ter vergelijking: de schade bij een ernstig ongeluk

wordt in Amerika geraamd op 7 miljard. 3. Een eis tot schadevergoeding moet binnen 10 jaar worden ingediend. (Het normale recht stelt een termijn van 30 jaar). De exploitant en de verzekeringsmaatschappijen hoeven dus geen cent te betalen voor bepaalde nadelige gevolgen van een kernongeluk, die pas op langere termijn zichtbaar zullen worden (bijv. kanker, vervroegde veroudering, misvormd nageslacht e.d.).

Dit soort wetgeving (in Duitsland, waar Kalkar ligt, is de wet bijna hetzelfde) geeft vrij baan aan de industrie om maar wat aan te roezooien. Ze kunnen toch nooit aansprakelijk gesteld worden als er iets mis gaat.

REGERING EN BEDRIJFSLEVEN NEMEN ONTOELAATBARE RISICO'S

Wat zijn nu de risico's en gevaren die aan dit project kleven?

- Bij een kerncentrale komen radioactieve stoffen vrij (in de lucht en in het koelwater); deze stoffen kunnen in principe wel opgevangen worden, maar dat wordt achterwege gelaten, omdat de elektriciteit dan helemaal niet meer te betalen is. We krijgen dus radioactieve stoffen via de lucht in onze longen, en via het drinkwater in de rest van ons lichaam. Radioactieve stoffen concentreren zich bijv. in de schildklier en in het merg van de botten. Gevolgen: kanker, vermindering van de vruchtbaarheid, snellere veroudering, vermindering weerbaarheid tegen infectie, aangeboren afwijkingen enz. Nog steeds sterven in Japan mensen tengevolge van radioactieve besmetting door de atombommen van 1945.
- Naast de radioactieve stoffen, die dus zo maar geloosd worden, levert de kerncentrale honderden kilo's hoogradioactief afval per jaar; dit moet duizenden jaren bewaard en bewaakt worden. In Amerika worden al miljoenen liters radioactief afval in tanks bewaard; ze moeten steeds geroerd worden, omdat het brouwsel anders aan de kook raakt, met katastrofale gevolgen: herhaalde malen zijn er al lekken gekonstateerd, waarbij honderdduizenden liters afval weggevoerd zijn. Ook in Mol, 10 km over de Belgies grens, is zo'n opslagplaats voor hoogradioactief afval.
- Een ander nadeel is, dat kerncentrales onge-

veer 50% meer koelwater gebruiken dan gewone centrales. Dit betekent dus een extra aanslag op het biologische evenwicht in het water: bij een te hoge temperatuur sterven de vissen.

- Voor het maken van een atombom is 8 kg. plutonium (dat gemaakt wordt bij een snelle kweekreactor) voldoende. Zo'n centrale maakt jaarlijks ongeveer 2500 kg. plutonium. De meeste landen hebben zich via het non-proliferatieverdrag verplicht, geen kernwapens te maken. Maar met de bouw van kweekreactoren worden wel de installaties voor het maken van kernwapens gemaakt. Dan is het binnen een half jaar mogelijk kernwapens operationeel te maken. Kweekreactoren hebben dus een belangrijke militaire nasleep.
- Het stralingsgevaar voor het personeel is zo groot, dat allerlei reparaties niet verricht worden door het vaste personeel, maar door mensen van buiten; ook die moeten regelmatig vervangen worden omdat ze anders een te grote dosis radioactiviteit krijgen.

Ook de praktijk bewijst, dat het met kerncentrales nog lang niet snor zit. Hoe vaak is de kerncentrale in Dodevaard niet buiten bedrijf wegens reparaties en onderhoud? Er bleken haarscherptes in de bemanteling te zijn ontstaan, wat volgens deskundigen nooit had kunnen gebeuren. Op grond van ongelukken of bijna-ongelukken die er in de Verenigde Staten met snelle kweekreactoren gebeurd zijn, heeft de rechter daar de bouw van die reactoren verder verboden!